

Augsburg, 5. September 1572

An Joachim Camerarius d. Ä.

BSB, Clm 10370, Nr. 305.

Clarissimo viro, virtute, sapientia, autoritate praestanti, Ioachimo Camerario etc. Domino et amico suo colendo. Leipzig.

S. Literas eas, Clariss[ime] vir, D[omine] et amice colende, quibus de Demosthene mihi te gratias egisse scribis, non accepi: atque adeo nesciui, typographum meo mandato in ista re paruisse. Nam Hartungo se meo nomine dedisse, cui non iusseram, misisse exemplum: tibi, cui iusseram, misisse, non significauit. Est is homo vel obliuiosus vel negligens: plerumque certe cum quaterna aut quina capita illi scribo, vix ad vna aut bina mihi respondet. Sed si in officio fuit, misso ad te Demosthene meae conuersionis: eò gaudeo quod fidem apud te meam liberauit: editione ipsa parum gaudeo: quam videtur vel δοξόσοφος quidam adolescentulus ex inscientia: vel malenolus quispiam, ut labemaspergeret qualicunque existimationi meae, de industria multis in locis deprauasse: atque adeo in ipso limine. His enim diebus, cum elogia graecolatina Demosthenis, literae β. fronte, euoluerem, non sine stomacho vidi, pro πόκοις προβάτων, expressum, partuqué ouium, quasi τόκοις legissem: et scurrilem efficacitatem, pro, affectionem vel dicacitatem: et rerum iam potentes, pro potentes: quae me ita scripsisse (nisi insanierim) non existimo. Vnde conijcio, qualia sint caetera. Graeca quidem scriptura omnia vitia habet Aldinae editionis, οὕτε ὄρθογραφικῆς οὕσης, οὕτε καλῶς διεστιγμένης: qua corrigenda ego trimestre consumpsi, sed frustra, omnibus erratis veteribus manentibus, et nouorum accessione cumulatis. Sunt et multa praetermissa, quae addi iussi, et mutatus ordo, atque ipse adeo operis inscriptio et forma. Columnis enim istis repudiatis, integrum versuum seriem contexi iussi, optione mihi data, sed fide non seruata. Quare ista me editio parum exhilarat: minore quidem afficiet molestia, si à te et tui similib[us] τὰ τυπογραφικὰ τῶν ἔρμηνευτικῶν καὶ συγγραφικῶν distinguenteribus, boni consuletur. Nam laudari quidem potest à nemine vel ob minutos characteres, et pallidum atramentum, et ἀταξίαν accessionum Vlpiani. Iam nullos habemus Oporinos: sed καπήλους ἀπαιδεύτους, qui hominum partim improborum, partim indoctorum consilia sequuntur: quorum industriam, a me, quales essent, ignorante, celebratam esse et pudet et paenitet. Quò minus est quod mirere aut querare, ethica tua tandiu iacere. Iacuit Demosthenes hic meus triennium integrum, iacuit Isocrates, praetermissa ad Caesarem, vel scelere et perfidia, vel insigni incuria, mea ad Caesarem (!) praefatione: ob quod factum et sermonibus et literis aulae Caesareae, ingrati animi, leuitatis et auariciae, sum insimulatus insciens atque innocens: iacuerunt Ciceroniani commentarioli: et iacerent adhuc, nisi Charinum τὸν μακαρίτην, et D. Theodorum Zwingerum, ἐργοδιώκτας fidelissimos, magistratus etiam ope implorata, habuissem. Is Zwingerus, oratus à me, ut et Io[annes] Ludouicus Hauenreuterus, D. Sebaldi nostri F[ilius] generosae indolis et eruditus adolescens, pro virili curabit, ut tuae voluntati quamprimum satisfiat: utquē τηλύγετον, ornatum, ut decet, videoes ἐπὶ γήραος οὐδῶ. Xenophon quidem tuus eleganter Luteciae excusus, è nondinis superiorib[us] ad nos est perlatus. Atque haec de typographis, hominum genere, cuius fides parum distat à Punica. Valetudinis aequè atque tu grauissimas tentationes subinde experior: in quibus me Ciceronis et Stoicorum σοφὸν φάρμακον de tolerando dolore: quem librum nunc meis praelego, paruum iuuant. Plus fortasse Ferinae thermae iuuarent, sed et magnitudo sumptuum, et labor itineris, et cauponum mala tractatio me deterruerunt hoc anno, superiore, cum ex fonte Acidalio Gaeppingano, infirmior redierim, quam discesseram. οἰστέον τοίνυν καὶ μηδὲν, πλὴν θάνατον, ἐλπιστέον. Tybinga restituta est: Scheggius et Crusius viuunt et valent.

Sturmius Academiam suam instaurat, adiutore D. Tuppio, autoritate senatus oppresso quodam Dauo, inturbante omnia. Nos, leuata nonnihil annonae, pestis afflit. Tumultus Belgici quorsum euadant, θεῶν ἐπὶ γούνασι κεῖται. De classe Veneta iam diu nihil hic audiuimus. et quid, his et principum et populi moribus, speremus, non habemus. Io[annes] Bapt[ista] Hainzelius, et M. Simon Fabricius, auditor olim tuus, nunc primarius nostrae scholae magister, te reuerenter salutant. Vale. Nonis Septembris. Tuas quidem Iunio datas, non ita pridem accepi: ijs verò quas mense Maio per Chemnicensem quandam miseras, tum statim per eundem respondi, qui an literas pertulerit, dubito, πλάνω ἀνθρώπῳ ἐοικώς. Augustae 1572.

Hiero[nymus] Wolfius.